

NYILATKOZAT

Alulírott tudomásul veszem, hogy a külső helyszíneken folyó istentiszteleti (liturgikus) terepgyakorlatra sajátos szabályok vonatkoznak.

1) A VILÁGNÉZET ÉS VALLÁSI HOVATARTOZÁS JELZÉSE

Az istentiszteleti (liturgikus) terepgyakorlatok keretében az ELTE mint világnézetileg semleges felsőoktatási intézmény hallgatója és tanára nem köteles nyilatkozni vallási hovatartozásáról, de mértéktartó módon akár előre, akár az adott helyen történő megnyilvánulásaival kinyilváníthatja azt. Az adott vallás hívetől a nem tolakodó magatartás, másoktól a tapintatos elfogadás alapvető elvárás. Szükség esetén a gyakorlatvezető közbeavatkozhat. Semmiféle egyértelmű (nyílt vagy fedett) prozelitizmus nem folytatható sem a tanár, sem a hallgatók részéről. (A vallási közösség ilyen irányú megnyilvánulásairól ld. alább.)

Ha erre az adott vallás érzékeny (ezt a gyakorlatvezető előre közli), akkor más vallás nyilvánvaló jelképét sem ruhán, sem pl. nyakban látható módon nem lehet hordani.

A keresztény közösségek általában erre nem érzékenyek, egyes esetekben a gyakorlatvezető közli a követendő magatartást.

A zsidó gyakorlatokon ez különösen vonatkozik a nyakban viselt keresztre. (Természetesen egy pecsétgyűrűn, vagy magyar címerrel ellátott kötelező ruha, pl. ha valaki katonatiszt, rajta lehet a kereszt.) (Keresztény papok utcai, civil közegben, vagy nem keresztény szertartásokon és intézményekben a keresztet eltakarva, de a láncot láttatva jelennek meg.)

Az istentiszteleten számos, saját vallási vagy ideológiai nézetével ellentétes megnyilvánulást tapasztalhat a látogató. A gyakorlatvezető nem vállalja a felelősséget, hogyha pl. olyan prédikáció hangzik el, amely a nézetek megváltoztatására szólít föl. Ugyanez érvényes a gyülekezet híveire is. Szükség esetén rendkívül tapintatosan lehet elhárítani az effajta felszólítást vagy akár az inzultust is, lehetőleg jelezve a terepgyakorlat vezetőjének a problémát. Vallási, politikai vitákba nem szabad belebonyolódni. Ha valaki kapcsolatot keres a későbbiekben, az magánemberként tartozik felelősséggel szavaiért és tetteiért. Sem az egyetemre, sem a gyakorlatvezetőre nem háríthatja viselkedését, sem az őt ért (vélelmezett) méltánytalanságot.

Az istentiszteleteken csak olyan módon kell tevőlegesen résztvenni, ami a polgári tiszteletadásba beletartozik (pl. felállás, leülés). Nem tartozik ide pl. a letérdelés, a körmenetben vonulás, mellverés, kézcsók a papnak, a Tóra megérintése, éneklés, imák mondása. Ezt tehát ki-ki lelkiismerete szerint és az adott vallási közösség engedélye szerint végezheti. (Testi állapota szerint eltérhet a szabálytól pl. a mozgáskorlátozott vagy a terhes nő.)

Ha valamelyik rítus vagy bármilyen vallási cselekmény csak az adott vallás híveire vonatkozik, abban nem szabad másoknak részt venniük. (Pl. csak katolikus áldozhat katolikus misén, az úrvacsorában protestáns vehet részt, a Tóra-olvasáshoz csak zsidónak számító férfi hívható föl). A megtévesztésért a közösség irányában a terepgyakorlat vezetője nem felel. A tisztelet és az emberi közösség kifejezésének egyéb aktusaiban (pl. bizánci orthodox templomban a proszfora evése vagy zsidó közösségben a kidispohár ivása) minden további nélkül szabad, sőt adott esetben illik részt venni.

Mivel a terepgyakorlat célja a megfigyelés, még az adott vallás gyakorló hívének is egy bizonyos távolságot kell tartania, és a tapintatos minimumra kell korlátoznia részvételét, hogy a megfigyelő pozíciójában maradjon. (De pl. a zsidó férfit kihívhatják a Tórához, a keresztény áldozhat vagy úrvacsorázhat). A többi hallgatótól e tekintetben a teljes elfogadás követelmény.

2) ÖLTÖZKÖDÉSI SZABÁLYOK

A tanár által közölt öltözködési szabályokat hiánytalanul be kell tartani. A szokott polgári öltözködésnek megfelelően semmiféle kihívó (pl. miniszoknya, fedetlen végtagok, kilátszó derék) vagy vicces ruhadarab (pl. jelmez), lábbeli (pl. strandpapucs), fejfedő (pl. férfi kendő) nem hordható, azokon semmiféle megbotránkoztató, túl kihívó vagy vallásilag sértő felirat, kép vagy jelkép nem lehet még akkor sem, ha az adott valláshoz tartozók vagy más látogatók ezt az előírást nem tartják be.

A zsidó terepgyakorlaton a következő külön szabályok érvényesek.

A férfiaknak minden közösségben kötelező a fedett fej. Lehetőleg be kell szerezni normális színű kópát, vagy nem vicces kalapot (pl. tilos a köcsöggalap). Sportsapka vagy sísapka sem kizárt, de nem nagyon illendő. Ha az adott közösség más tagja vagy látogatója eltér ettől, az a gyakorlat hallgatójának nem követendő példa. A férfiak alsó végtagjainak teljesen, a felsőknek kb. csuklóig fődötteknek kell lenniük, a nyakon alul a törzsnek is.

A nőknek illendőség a kart eltakaró ruha és a nem mély dekoltázs. Kevés helyen kötelező a fejbefedés, de ahol ez elvárás vagy illendő, legalább vékony kendővel stb. be kell kötni a fejet. A férjezett nőknek orthodox zsidó helyeken illik/ajánlott befedni a fejüket (lehet kalap, kendő, sál). Mind a nőktől, mind a férfiaktól általában elvárható az illendő („politikailag” is illendő), alkalmoszerű (ami nem szükségszerűen jelent ünnepit), nem feltűnő és semmiféle érzékenységet nem sértő viselet, amibe beletartozik a nemeknek vallási szempontból megfelelő öltözködés is. A gyakorlatvezető lehetőleg jó előre közli pl., hogy hol nem illik vagy tilos a nőknek a nadrágviselet, ill. hogyha valahol kötelező (a fejbekötéshez hasonlóan) a legalább térdközépig érő szoknya.

3) TOVÁBBI MAGATARTÁSI SZABÁLYOK

A kötelezőnek megjelölt alkalmakra pontosan kell érkezni, és hacsak betegség nem indokolja, csak a megjelölt időpontban lehet távozni.

Ha a hallgatónak valamilyen rendszeresen, de váratlanul fellépő betegsége van, célszerű a terepgyakorlat vezetőjének ezt előre jelezni: pl. epilepszia esetén. (A tanárra e tekintetben is teljes titoktartás kötelezettsége vonatkozik.)

Hang- és képrögzítő és lejátszó eszközöket csak előzetes engedéllyel lehet használni, a mobiltelefonokat az adott istentisztelet vagy beszélgetés alatt teljesen zárva kell tartani, azokat telefonálásra sem szabad használni. (Rendkívüli szükség esetén ezt meg kell beszélni a gyakorlatvezetővel.) A zsidó gyakorlatokon ez minősítetten érvényes a szombati tűz- (elektromosság)használat tilalma miatt.

Tilos az istentisztelettel össze nem illő tevékenységet folytatni.

Így a zsidó terepgyakorlatokon a szombat alatt tilos írni, elektromos eszközt használni, terhet cipelni (hátizsákot, aktatáskát). Ha valahol valamilyen mértékben ez megengedett a kívülállóknak, a tanár közli. Utazás előtt stb. célszerű csomagmegőrzőt stb. választani. Semmiféle gyanús (pl. szűrő, fegyvernek látszó) eszközt bevinni nem szabad a vallási rendeltetésű épületbe (illetve ami ilyen területnek számít). Ha erre irányuló ellenőrzés van, annak ellenkezés és megjegyzés nélkül alá kell magát vetnie a hallgatónak. Ha megoldható az efféle eszköz megőrzése, a látogatás alatt esetleg lehet biztosítani, de ez nem várható el a közösségtől.

A lehető legnagyobb mértékben be kell tartani az illemszabályokat, az egymás közti szükségtelen beszélgetést, megjegyzéseket, nevetgélést, testi érintkezést el kell kerülni. Ha valami nevetséges dolog történik, a vendégnek a lehető legtapintatosabbnak kell viselkednie.

Ha mód van akár vallási vezető, akár „egyszerű” hívővel való beszélgetésre, pl. kérdésekre, azokat úgy kell feltenni, illetve úgy kell kérdésekre válaszolni, hogy abban lehetőleg semmi sértő, túl intim stb. ne legyen. A gyakorlatvezetővel célszerű egyeztetni a „rázós” kérdéseket. Egyébiránt a gyakorlatoknak éppen az a céljuk, hogy a tapintatos, de célratörő kommunikációt is gyakorolja a hallgató. Mind a gyakorlatvezető, mind a közösség igyekszik megérteni azt, ha a gyakorlatlanságból fakadóan pontatlanságok előfordulnak.

4) TANULMÁNYI SZABÁLYOK

Ha a meglátogatott közösség részéről elháríthatatlan akadály miatt elmarad vagy korlátozottan valósul meg egy adott terepgyakorlati alkalom, azért a terepgyakorlat vezetője nem vonható felelősségre. A pótlásról igyekszik gondoskodni, a hallgatókkal egyetértésben.

A terepgyakorlat összes ideje kb. megfelel az előírt kontaktóramennyiségnek, de ez nem számítható ki pontosan. Ha jelentős mennyiségű utazás is szükséges, az korlátozottan beszámítható. Célszerű, ha a hallgató rugalmas, és szabadon tartja a gyakorlat körüli idejét.

Az összes kötelezőnek megjelölt alkalmon hiánytalanul részt kell venni. A kötelezően választhatókra ez értelemszerűen vonatkozik. Az alkalmak nem pótolhatók, hacsaknem a gyakorlatvezető ezt előre így jelölte meg.

Ha egy hallgató hosszabb betegség vagy más, méltányolható ok miatt nem tudja elkezdni vagy folytatni a terepgyakorlatot, akár csak egyszer is hiányzik a kötelező alkalmak közül, akkor a szaktanárral konzultálva saját maga automatikusan, felszólítás nélkül kérvényezi a Kar dékánhelyettesítésénél (igazolásokkal), hogy mentesítse a tanegységelhagyás következményei alól.

Ha elháríthatatlan akadály miatt át kell szervezni a gyakorlat helyszínét, arról a hallgatót az interneten keresztül értesíti a gyakorlatvezető. Célszerű mobiltelefon-elérhetőséget is megadni.

Ha a terepgyakorlatokra készülni kell, arra a szemináriumokra, illetve előadásokra általában vonatkozó szabályok érvényesek.

A gyakorlatokra csak akkor (és csak kivételesen) hívható el más személy (házastárs, barát, stb.), ha erre a gyakorlatvezető engedélyt adott. E tekintetben a szemináriumokra vonatkozó szabályok érvényesek.

Budapest, 2012. 08. 9.

Aláírások